

Ο Νικολά Ανελκά σε ρόλο Κατίδη και η νέα, cool ακροδεξιά στη Γαλλία

Νίκος Ν. Μαλλιάρης

Πριν λίγο καιρό προκλήθηκε σάλος στη Γαλλία και από εκεί, μέσω αντανάκλασης, στη Βρετανία αλλά και στις υπόλοιπες ποδοσφαιρόφιλες χώρες, όταν ο –μέχρι πρόσφατα- επιθετικός της Γουέστ Μπρόμιτς, Ν. Ανελκά, πανηγύρισε το γκολ που πέτυχε ενάντια στην Γουέστ Χαμ (στις 28 Δεκεμβρίου), κάνοντας μια παρεξηγήσιμη χειρονομία που έχει λανσάρει ο καμερουνέζικης καταγωγής, γάλλος κωμικός Ντιεντονέ Μπαλαμπαλά (Dieudonné M'bala M'bala). Πρόκειται για την περίφημη «κενέλ» (quenelle), η οποία προωθείται από τον εν λόγω κωμικό στα πλαίσια της «αντισιωνιστικής» εκστρατείας στην οποία έχει αφιερωθεί εδώ και καμιά δεκαετία (από το 2002-2003). Φυσικά βάζουμε τον όρο εντός εισαγωγικών, καθώς πρόκειται πλέον για αποκάλυπτο αντισιμητισμό όπως θα δούμε στη συνέχεια. Εξού, σε κάθε περίπτωση, και το σκάνδαλο που προέκυψε, δεδομένου πως λίγες μέρες πριν την ανοησία του Ανελκά είχαν εντοπιστεί δύο γάλλοι στρατιώτες στο Παρίσι (από αυτούς που περιπολούν στα πλαίσια των αυξημένων μέτρων ασφαλείας που συνεπάγονται οι πολεμικές επιχειρήσεις της χώρας στην Αφρική) να φωτογραφίζονται κάνοντας την κενέλ μπροστά σε μια συναγωγή.

Ο Ανελκά δικαιολόγησε την πράξη του λέγοντας –μέσω Τουίτερ- πως δεν πρόκειται για χειρονομία αντισιμητική αλλά «αντισυστημική», παρακινώντας, ταυτόχρονα, «τον κόσμο να μην αφήνεται να τον πιάνουν κορόιδο τα μίντια». Στην πραγματικότητα όμως ο Ανελκά, του οποίου η περίπτωση μας θυμίζει τον δικό μας Κατίδη, δεν είναι ούτε ο πρώτος αθλητής που φλερτάρει με τον ντιεντονισμό αλλά ούτε κι ο πρώτος ποδοσφαιριστής. Από τη στιγμή που ο Ντιεντονέ ξεκίνησε τα αντισιμητικά παραληρήματά του, έχει μπλοκαριστεί από τα επίσημα γαλλικά ΜΜΕ κι έτσι αναγκάζεται να χρησιμοποιεί κατά κόρον το διαδίκτυο (ιστοσελίδα, ανέβασμα βίντεο στο Youtube κ.λπ.). Οι κώδικες, λοιπόν, και τα σλόγκαν του περνούν πολύ εύκολα στη μαζική κουλτούρα μέσω των Tweeter και των Facebook. Πολύς κόσμος έχει φωτογραφηθεί να κάνει την κενέλ, δίχως να γνωρίζει τη σημασία της, με αποτέλεσμα στη συνέχεια να ζητήσει συγγνώμη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο αμυντικός της Λίβερπουλ και της Εθνικής Γαλλίας, Μαμαντού Σακό. Ο Ντιεντονέ επιδιώκει όσο μπορεί ν' ανεβάζει στην ιστοσελίδα του φωτογραφίες διασημοτήτων που κάνουν την κενέλ κι έτσι, ανάμεσά τους, βρίσκουμε αρκετούς που παγιδεύτηκαν από θαυμαστές τους, οι οποίοι τους ζήτησαν να φωτογραφηθούν μαζί τους κάνοντας τη συγκεκριμένη χειρονομία.

Ταυτόχρονα, μέσα στα πλαίσια της μόδας που έχει δημιουργηθεί, πολλοί είναι αυτοί που έχουν οικειοποιηθεί την χειρονομία είτε από συμπάθεια προς τον (πρώην) κωμικό και (νυν) εβραιοφάγο ευαγγελιστή είτε απλώς επιδιώκοντας να προκαλέσουν ή να τραβήξουν την προσοχή, γνωρίζοντας ότι πρόκειται για μια χειρονομία που θεωρείται απαράδεκτη από την επίσημη γαλλική κοινή γνώμη. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα εξής: ο Mansour Barnaoui, αθλητής των μεικτών πολεμικών τεχνών, που έκανε την κενέλ μαζί με όλο του το σταφ, μετά από την κατάκτηση ενός τουρνουά στο Μπέρμιγχαμ (τον Σεπτέμβριο του 2013)· ο πρώην άντρας της φανατικής υπερασπίστριάς της οπλοκατοχής, Εύα Λονγκόρια, Τόνι Πάρκερ, γνωστός φίλος του Ντιεντονέ, που όχι μόνο έχει φωτογραφηθεί μαζί με το ίνδαλμά του κάνοντας την κενέλ, αλλά, όπως θα δούμε και στις φωτογραφίες

που συνοδεύουν το άρθρο, φωτογραφήθηκε με το σύνολο της αποστολής της Εθνικής ομάδας μπάσκετ της Γαλλίας μπροστά στον Ολάντ, μετά την κατάκτηση του φετινού Ευρωμπάσκετ, κάνοντας μια γκριμάτσα που συνιστά -εξίσου με την κενέλ- σήμα κατατεθέν του Ντιεντονέ· υπάρχει επίσης ο Mathieu Deplagne, αμυντικός της Μονπελιέ που έκανε τη κενέλ για να γιορτάσει το πρώτο του γκολ στη γαλλική Α' Εθνική, το 2013, τονίζοντας πως επέλεξε τη συγκεκριμένη χειρονομία, επειδή πολλοί συμπαίκτες του γουστάρουν τον Ντιεντονέ. Να σημειωθεί πως παραμένει αμετανόητος, εφόσον στο μεταξύ βραβεύθηκε απ' τον Ντιεντονέ με το σχετικό κενελοβραβείο (ένα αγαλματίδιο που υποτίθεται πως παρωδεί τα Όσκαρ). Και φυσικά η λίστα μπορεί να διανθιστεί πολύ περισσότερο, εφόσον, εκτός από αρκετές περιπτώσεις γνωστών στη Γαλλία αθλητών «μικρότερων» αθλημάτων (όπως π.χ. του χάντμπολ), σε ανάλογα περιστατικά έχουν εμπλακεί και συνάδελφοί τους μικρών ομάδων τοπικών πρωταθλημάτων ή ερασιτεχνικών κατηγοριών, που φωτογραφίζονται με όλους τους συμπαίκτες τους να κάνουν την κενέλ.

Τι είναι όμως αυτή η περίφημη κενέλ; Η λέξη σημαίνει ένα παραδοσιακό γαλλικό έδεσμα, ένα είδος κροκέτας που μπορεί να φτιαχτεί είτε με κρέας και κοτόπουλο είτε με ψάρι. Χαρακτηριστικό της είναι το στενόμακρο σχήμα της, που ως τέτοιο ενέχει φαλλικά συμφραζόμενα. Σε αυτά βασίζεται ο Ντιεντονέ, όπως θα δούμε, όταν χρησιμοποιεί τον όρο για τη χειρονομία που έχει λανσάρει. Ορισμένοι πιστεύουν, λανθασμένα, ότι η κενέλ είναι δάνειο από την περίφημη ταινία του Στάνλεϊ Κιούμπρικ, ΣΟΣ! Πεντάγωνο καλεί Μόσχα (Dr Strangelove), στην οποία ο μεγάλος Πήτερ Σέλερς ερμηνεύει, μεταξύ άλλων, τον δόκτορα Strangelove, ναζιστή καθηγητή πυρηνικής φυσικής που έχει μετοικήσει στις ΗΠΑ μεταπολεμικά και εργάζεται πλέον στο πρόγραμμα εξοπλισμών της αμερικανικής κυβέρνησης κατά τον Ψυχρό Πόλεμο. Κι ο οποίος, προσπαθώντας να καταπνίξει την έμφυτη τάση του δεξιού του χεριού προς το ναζιστικό χαιρετισμό, το κρατά κάτω με μια κίνηση του αριστερού του, κάθε φορά που το πρώτο έρχεται σε φασιστική στύση. Σε αυτά τα πλαίσια, πιστεύεται πως, μιμούμενος την κίνηση του Δόκτορος Strangelove, ο Ντιεντονέ θέλει να δείξει πως σήμερα μόνο υπογείως και εμμέσως μπορεί κανείς να εκδηλώνεται ως ναζιστής ή, έστω, ως αντισημίτης.

Ωστόσο η ιστορία της κενέλ είναι πολύ πιο απλή. Κατά τον «Ντιεντό» (όπως τον αποκαλούν οι αποβλακωμένοι και προσωπολάτρες θαυμαστές του) αυτό που χρειάζεται είναι «να γλιστρήσουμε μια κενέλ στον πάτο του σιωνισμού», δηλαδή του «Συστήματος». Κι αυτήν την πρωκτογάμειυση της «Σιωνιστικής Νέας Τάξης» (για να θυμηθούμε και τον σύντροφο Τάκη Φωτόπουλο, εισηγητή του όρου στην Ελλάδα) συμβολίζει η χειρονομία της κενέλ. Το αριστερό χέρι ουσιαστικά δηλώνει το μάκρος της ψωλής που σπρώχνει ο Ντιεντονέ στην πρωκτική οπή του παγκόσμιου σιωνισμού. Γι' αυτό και –στα πλαίσια της επικερδέστατης εκμετάλλευσης του εαυτού του ως περσόνας (την οποία χειρίζεται η γυναίκα του)- έχει κυκλοφορήσει και μακρυμάνικα μπλουζάκια που σε όλο το μήκος του δεξιού μανικιού έχουν τη στάμπα ενός μέτρου, με τα εκατοστά και τα χιλιοστά του. Οι λοβοτομημένοι που φορούν αυτές τις μπλούζες προφανώς μας δηλώνουν: «μέχρι εδώ του τη χώσαμε την πούτσα του Συστήματος».

Όπως είδαμε και στην περίπτωση της ανακοίνωσης του Ανελκά περί ΜΜΕ, ολόκληρος ο μύθος του Ντιεντονέ βασίζεται στην αντίθεση αυτή στο «Σύστημα» και τα «μίντια», τα οποία τον έχουν κάνει περά από τη στιγμή που άρχισε να υποστηρίζει αντισημιτικές θέσεις (με

αφορμή ένα σκετς που παρουσίασε το 2003). Στη Γαλλία υπάρχει μεγάλη ευαισθησία γύρω από το θέμα, λόγω, προφανώς, και του μεγάλου αριθμού γάλλων εβραϊκής καταγωγής, σε υψηλές μάλιστα θέσεις της κοινωνικής ιεραρχίας. Και λογικό είναι να μη γίνεται ανεκτός κάποιος που δίνει βραβεία σε νεγκασιονιστές ιστορικούς –δηλαδή σε ιστορικούς που αρνούνται ότι υπήρξε το Ολοκαύτωμα- όπως ο γηραλέος Ρομπέρ Φορισόν, που από τη βράβειυσή του κι έπειτα έχει ενταχθεί στη σφαίρα του ντιεντονισμού (έχοντας παράλληλα τιμηθεί και από τον έτερο φίλο του Ντιεντονέ, τον Μ. Αχμαντινεζάντ).

Γιατί όμως ο ντιεντονισμός έχει καταφέρει να διαδοθεί τόσο πολύ, ώστε το –ως συνήθως πομπώδες και βλακώδες- γαλλικό κράτος να κάνει ό,τι μπορεί για να τον φιμώσει (ψάχνοντας τρόπους για να απαγορεύσει τις παραστάσεις του, αποκαλύπτοντας ότι το θέατρό του στο Παρίσι λειτουργεί χωρίς άδεια, ότι ο ίδιος βγάζει παράνομα χρήμα στο Καμερούν, χρωστώντας, παράλληλα, μεγάλα ποσά στην εφορία κ.λπ.); Τι είναι αυτό που εξηγεί το ιδιαίτερα εντυπωσιακό εύρος των πιστών του οπαδών και την αναγωγή του σε ένα είδος θρησκευτικού προφήτη; Για να το καταλάβουμε, πρέπει να ρίξουμε μια ματιά στο παρελθόν του πρώην κωμικού και νυν διαδικτυακού ευαγγελιστή.

Μαύρος ων, ξεκίνησε την κωμική του δραστηριότητα όντας σαφώς στα αριστερά, εκφράζοντας μια αντιρατσιστική ευαισθησία, με σκετς που ασκούσαν κριτική στον συντηρητισμό και τον φονταμεταλισμό όλων των θρησκευτικών ή εθνικών κοινοτήτων (Άραβες, Εβραίοι, μαύροι κ.λπ.). Την εποχή εκείνη, μάλιστα (μέχρι το 1997), συνεργαζόταν με τον εβραίο κωμικό, Elie Semoun. Αυτό είναι άλλωστε και το βασικό του επιχείρημα με το οποίο προσπαθεί να εκλογικεύσει την υποστήριξη ακραίων θέσεων όπως ο υποτιθέμενα μυθολογικός χαρακτήρας του Ολοκαυτώματος: «μας τα έχετε πρήξει με το Ολοκαύτωμα, επειδή έτσι προστάζει η κυρίαρχη Σιωνιστική ελίτ, αλλά δε λέτε τίποτε για το δουλεμπόριο, για τα όσα τράβηξαν οι μαύροι στα χέρια των δυτικών ή για τις γενοκτονίες των ινδιάνων». Κι έτσι καταφέρνει να εκφράσει ένα πολύ ευρύ φάσμα διάχυτης δυσαρέσκειας και λαϊκισμού, απολίτικου τύπου, το οποίο ρέπει εγγενώς προς τη συνωμοσιολογία.

Και φυσικά, προβάλλοντας αυτό το «αγωνιστικό» προφίλ («με κυνηγάει το κράτος», «με στοχοποιούν οι σιωνιστές»), δίνει κι ένα άλλοθι στον μικροαστό που ξύνεται στον καναπέ του: είσαι αγωνιστής υπέρ του παλαιστινιακού λαού, αντιμάχεσαι τον παγκόσμιο Σιωνισμό κ.λπ. Αυτή η αριστεριστική ρητορική του, κληροδότημα του πολιτικού του παρελθόντος, του επιτρέπει να δένει, σε ένα εντελώς περίεργο μείγμα, τον αντισημιτισμό με ένα είδος μετεστραμμένης αντιρατσιστικής ρητορείας, στα πλαίσια ενός ψευτο-ανατρεπτικού λόγου ο οποίος συσπειρώνει εντελώς ετερόκλητα κοινωνικά κομμάτια. Και δεν είναι καθόλου τυχαίο, υπό αυτήν την έννοια, πως βασικός του πολιτικός σύμμαχος είναι ο Alain Soral, πρώην διαφημιστής, αποτυχημένος μυθιστορηματογράφος και ηθοποιός, που παλιότερα φλέρταρε με την αριστερά (ήταν στο ΚΚΓ, λέει ότι είχε περάσει απ' τα σεμινάρια του Καστοριάδη στο Παρίσι κ.λπ.) και τώρα προωθεί μια «επαναστατική» εκδοχή εθνικισμού: «αριστερά στα εργασιακά, δεξιά στις αξίες» κατά το σλόγκαν της οργάνωσής του, αμπαλαρισμένα σε ένα «κουλ» στυλ που μιμείται τους κώδικες της υποκουλτούρας, των οργανωμένων οπαδών και των Αντιφά αναρχικών –ένα είδος Πέτρου Κωστόπουλου της γαλλικής ακροδεξιάς. Να σημειωθεί πως κι ο Σοράλ υποστηρίζει ολόκληρο το στερέωμα λαϊκιστών και τριτοκοσμιστών δικτατόρων με τους οποίους αυνανίζεται τόσες δεκαετίες η αριστερά (Κάστρο, Τσάβεζ, Αχμαντινεζάντ, Χεζμπολά κ.λπ.), παρουσιάζοντάς τους ως ανάχωμα στην επέλαση της εβραϊκής και χιπστεροαριστερής «Νέας Τάξης» την οποία υποτίθεται πως αντιμάχεται κι ο ίδιος μαζί με την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα (που σήμερα ορθώς ψηφίζουν, κατά τον ίδιο, Λεπέν).

Μεγάλα οχυρά του ντιεντονισμού είναι ο στρατός και οι λούμπεν μικροαστοί: δύο πολύ βασικές κοινωνικές ομάδες που εμφανίζονται στις φωτογραφίες που στέλνουν οι πιστοί του Ντιεντονέ στον Ηγέτη τους, είναι στρατιώτες (όπως αυτοί που έκαναν την κενέλ τους μπροστά σε μια παρισινή συναγωγή) αλλά και παίκτες ριάλιτι τηλεπαιχνιδιών. Στα πλαίσια αυτής της δεύτερης κατηγορίας μπορούν να ενταχθούν κι οι μεγαλοαθλητές, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πετυχημένη εκδοχή αυτού του οποίου οι κρετίνοι των ριάλιτι σόους συνιστούν το κωμικοτραγικό κακέκτυπο: το σταριλίκι και τον φιλοχρήματο και νεόπλουτο ομορτοτισμό των σύγχρονων παρηκμασμένων ολιγαρχιών.

Παράλληλα, τα προάστια πίνουν επίσης νερό στο όνομα του Ηγέτη. Ο Ντιεντονέ, υπό αυτήν την έννοια, παίζει τον ρόλο του συνδετικού κρίκου ανάμεσα στα δύο ακροδεξιά στρατόπεδα της γαλλικής κοινωνίας: την καθαρά γαλλική, «λευκή» εθνικιστική ακροδεξιά, όπως αυτή εκφράζεται μέσω του Εθνικού Μετώπου και των παρακλαδιών του, από τη μια πλευρά, και των διάφορων εκδοχών της «μαύρης» ακροδεξιάς, από την άλλη, η οποία φύεται στο προαστιακό, κυρίως, έδαφος (ισλαμικός αντιδυτικισμός και αντισημιτισμός, μαύρος ρατσισμός κ.λπ.). Ο Σοράλ είναι ο συνδετικός του κρίκος με την «λευκή» ακροδεξιά ενώ το μαύρο χρώμα κι η αντι-ιμπεριαλιστική και τριτοκοσμική ρητορική του Ντιεντό είναι τα στοιχεία που τον συνδέουν με τη «μαύρη» ή «προαστιακή» της ομόλογο. Για παράδειγμα, στο «Αντισιωνιστικό Ψηφοδέλτιο» (Liste Antisioniste) που κατέβασε στις Ευρωεκλογές του 2009 το Αντισιωνιστικό Κόμμα (Parti Antisioniste) του Yahia Gouasmi, ο Ντιεντό πόζαρε ως κεντρικός υποψήφιος μαζί με τον Σοράλ και τον Γκουασμί, ισλαμιστή μουφτή, πρόεδρο της Γαλλικής Ομοσπονδίας Σιτών αλλά και του «ερευνητικού κέντρου» Zahra (που έχει στόχο «να κάνει γνωστό το μήνυμα του Ισλάμ μέσα από τη ματιά του Προφήτη Μωάμεθ και της οικογένειάς του»), ο οποίος διατηρεί σχέσεις με ισλαμιστικές οργανώσεις όπως η Χεζμπολά (στην οποία, να σημειωθεί, έχει εκφράσει τη στήριξή του κι ο Ντιεντό, μέσω επίσκεψής του στο Λίβανο). Και φυσικά υπάρχουν βάσιμες υποψίες πως η προεκλογική τους καμπάνια χρηματοδοτήθηκε με 3 εκατομμύρια ευρώ από το κράτος του Ιράν, με το οποίο ο Ντιεντό διατηρούσε άριστες σχέσεις την περίοδο της προεδρίας του Αχμαντινεζάντ, τον οποίον και είχε επισκεφθεί. Ταυτόχρονα, τώρα που έχει γίνει αστέρας του θεάματος, στις δημόσιες εμφανίσεις του συνοδεύεται πάντοτε από τη φρουρά του, μια στρατιά μαύρων μπράβων της περίφημης «Φυλής Κα» (Tribu Ka), ακροδεξιάς οργάνωσης ιδρυθείσας από τον Kémi Séba, θεωρητικό του μαύρου ρατσισμού με καταγωγή από το Μπενίν. Αφότου ο Σιράκ διέλυσε την οργάνωσή του (το 2006), ο Séba ίδρυσε τη διάδοχό της, το «Κίνημα των κολασμένων του ιμπεριαλισμού» (Mouvement des damnés de l'impérialisme), μπολιάζοντας τον αντιλευκό του ρατσισμό (ενάντια στους Εβραίους και τους «λευκόδερμους», όπως αποκαλεί τους λευκούς) με την εθνικιστική και αντιδυτική ρητορική του αριστεριστικού τριτοκοσμισμού της δεκαετίας του '60.

Από τη μια μεριά, δηλαδή, ο Ντιεντονέ συνάπτει σχέσεις με την επίσημη ακροδεξιά, έχοντας μετατραπεί σε τσιράκι του Λεπέν (ο οποίος έχει βαφτίσει, μεταξύ άλλων, και μία του κόρη), και από την άλλη πλασάρεται ως ο αρχηγός της ακροδεξιάς των καταφρονημένων, ως ο νέος Μάλκομ Χ, τον οποίο λατρεύουν οι μουσουλμάνοι αντισημίτες και γενικώς όλο το «προαστιαριάτο» και η γαλλική υποτάξη (underclass). Η εμμονή του με τους Εβραίους απλώς ρίχνει νερό στον μύλο της διάχυτης συνωμοσιολογίας και του αντι-ελίτ λαϊκισμού που τόσο πολύ είναι διαδεδομένοι σήμερα. Δεδομένου, μάλιστα, του ασφυκτικού περιορισμού που ασκεί στα γαλλικά πολιτικά ήθη και το εύρος της ελευθερίας

της έκφρασης η λογική του πολιτικώς ορθού, ο Ντιεντονέ εντυπωσιάζει και παρουσιάζεται εύκολα ως ο μέγας επαναστάτης που τα βάζει με το Σύστημα, απλώς επειδή έχει μια πιο τολμηρή γλώσσα κι ένα χιούμορ ομολογουμένως πολύ πιο έξυπνο από εκείνο του μέσου όρου των σημερινών Γάλλων και αραβογάλλων κωμικών. Κι έτσι καταφέρνει και θαμπώνει τους μικροαστούς θαυμαστές του οι οποίοι κολακεύονται με το να το παίζουν αγωνιστές και «αντισυστημικοί» (όπως συμβαίνει και στην Ελλάδα με τους ψηφοφόρους της ΧΑ). Τηρουμένων, πάντοτε, των αναλογιών, θα λέγαμε πως συνιστά μια πιο διανοούμενη και εξωτική ή «μαύρη» εκδοχή του φαινομένου που στα καθ' ημάς ενσαρκώνει ο Νότης Σφακιανάκης.

* Το κείμενο αναδημοσιεύεται από το Τεύχος 15 του περιοδικού HUMBA.